

ŠIRJENJE KRŠČANSTVA V ZGODNJEM SREDNJEM VEKU NA OBMOČJU BAVARSKE, KARANTANIJE TER SPODNJE PANONIJE IN PRAVNE POSLEDICE

Dejstvo, da so bili naši predniki, ki so na območje današnje Slovenije in okolice prišli iz planjav južne in vzhodne Rusije, pogani, je zaradi dandanašnjega položaja krščanstva na naših tleh verjetno med mnogimi Slovenci že utonilo v pozabo. Pa vendar! Slovenci (in Slovani) nismo bili že od nekdaj kristjani

Na naših tleh, torej na tleh današnje Slovenije in v okolici, so se še pred prihodom Slovenov (v družbi z Obri), ki se je zgodil konec 6. stoletja, menjavala obdobja krščanstva in poganstva. Na naših tleh se je vršil tudi zadnji odločilni boj med poganstvom in krščanstvom. Bil je to boj cesarja Teodozija s svojim tekmečem Evgenijem, ki se je izvoljeval leta 394 v Vipavski dolini ob reki Hubelj. Ob naselitvi Slovencev v sedanji domovini so se odvijali hudi boji. Naši predniki so takrat požgali in razrušili rimska mesta in zatrli tudi vse sledove krščanstva, da ni bilo potem skoraj dvesto let med Slovenci niti cerkve niti duhovnikov.

Slovenci so postali dovzetnejši za krščansko vero šele tedaj, ko so stopili v prijateljsko dotiko in zavezništvo s krščanskimi narodi in iskali pri njih opore proti divjim Obrom. To se je zgodilo sredi osmega stoletja (l.745). V Gorotanu je takrat vladal vojvoda Borut. Bojevati je moral hude boje z Obri v Panoniji, kjer so le-te hoteli znova zaslužniti Slovence. Ker se je sam počutil preslabega, da bi jih odgnal, se je obrnil do Bavarcev in jih prosil pomoči. Ti so res pomagali pregnati obre, vendar so Slovenci Bavarcem njihovo pomoč drago plačali. Postali so od njih odvisni in so maorali z njimi vred priznavati tudi nadoblast frankovskih kraljev. V znak poročstva je moral knez Borut poslati na Bavarsko sina Gorazda in nečaka Hotimirja, ki sta bila tam vzgojena v krščanski veri. To je tudi eden izmed glavnih razlogov za razmah krščanstva v Karantaniji. O tem obdobju in nasploh pokristjanjevanju veliko izvemo iz latinskega spisa *Conversio Bagoariorum et Carantanorum*, ki je nastal leta 871 v okolici salzburškega nadškofa Adalvina, ko je proti Metodu dokazoval svojo prednost pri pokristjanjevanju Slovencev.

Na Bavarskem je najbolj »zaslužen« za razširitev krščanstva takratni vojvoda bavarske dežele Teodo, ki je v svoje kraje povabil svetega Ruperta, ki ga je kasneje tudi krstil (spreobrnil). Rupert je ustanovil sedež v Salzburgu, njemu pa so na mestu škofa sledili Vitalis, Anzogolus, Savolus, Ezius, Flobargis ter Virgil.

V Spodnji Panoniji pa se je po izgonu Hunov odprlo področje, kamor so se naselili Slovani in Bavarci. Cesar Karel Veliki je takrat za prvega mejnega grofa postavil Goteramma, za drugega Werinharija, za tretjega Albrike, za četrtega Gotafrida ter za petega Gerolda.

Če se osredotočimo na pravne posledice konverzije v tistem času, lahko ugotovimo sledeče. Konverzija v naše kraje ni prišla »prostovoljno« oziroma samostojno, pač pa v spremstvu bavarske in posledično frankovske nadvlade. Karantanija pa je kljub bavarski nadoblasti še naprej obdržala notranjo samostojnost. S prihodom krščanstva so duhovnikom, škofom in škofijam pripadle določene pravice ter ozemlja in oblast (npr. Salzburška nadškofija, solnegraška škofija, akvilejska patriarhija). Cerkev (krščanstvo) pa je bila v mnogih pogledih tudi dobra. Cerkev je npr. obsojala suženjstvo in je osvoboditev sužnjev proglasila za dobro delo.

VIRI:

- KOS, Milko. *Conversio Bagoariorum et Carantanorum*. Ljubljana 1936. (*Acta ecclesiastica* 7)
- VILFAN, Sergij. *Uvod v pravno zgodovino*. Ljubljana 1998.
- GRUDEN, Josip. *Zgodovina slovenskega naroda*. Mohorjeva družba. Celje 1992.
- INTERNET: <http://sms.zrc-sazu.si/Si/SMS4/Andrej4.html>